

VVSG Trefdag
Samen tegen Armoede – wij ook
13/12/2010

Koen Clijsters
Algemeen diensthoofd OCMW Heusden-Zolder
Tel. 011/45.61.50
koen.clijsters@ocmwheusdenzolder.be

Heusden- Zolder

Provincie Limburg

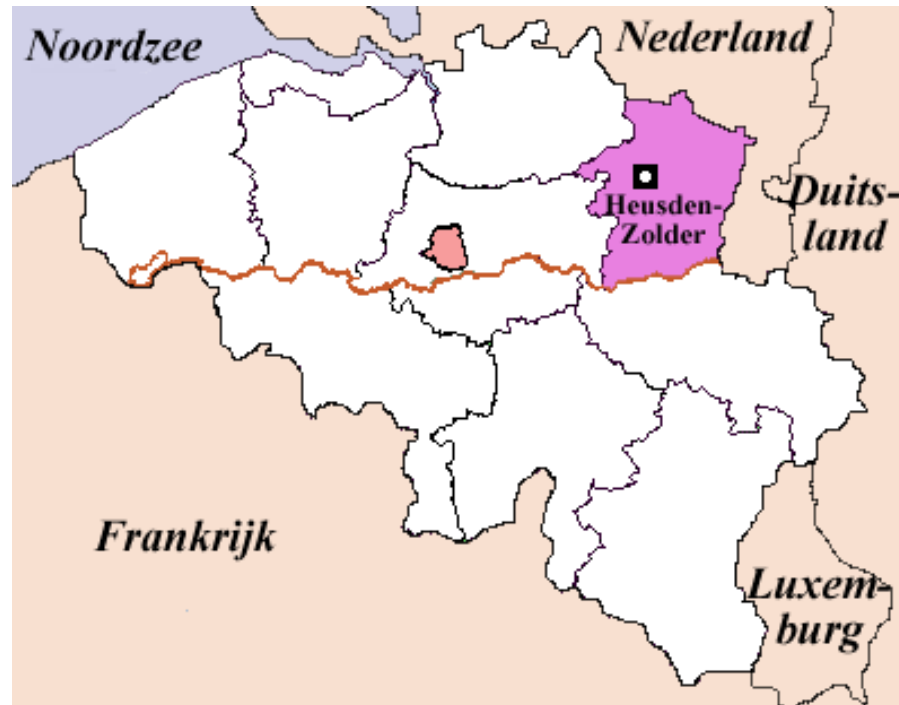
31.500 inwoners

588 inwoners per km² (=
dicht bevolkt, Vlaanderen
456)

5.323 hectare

Middelgrote gemeente

2 grotere centra (Zolder en
Heusden) en 6 kleinere
dorpen

Heusden- Zolder

1923 – 1992:
steenkoolmijnen

Tewerkstelling en welvaart

Uitbouw van diensten
(scholen,...)

Bouw van cités

Sociale weefsel rond de
mijnen

Heusden- Zolder

Migratie

20 % is afkomstig uit
Turkije en Maghreblanden

Gecentraliseerd in enkele
wijken

Heusden-Zolder

- Dexia-cluster: “sterk verstedelijkte gemeente met lage inkomens”
- 23,5% kansarme geboortes
- Werkloosheidsgraad: 7,76% (Vlaanderen 6,73%)
- Werkzaamheidsgraad 63 (Vlaanderen 70)
- Gemiddeld inkomen per inwoner: 13.770 (Vlaanderen: 15.663)
- Aantal leefloontrekkenden per 1.000 inwoners: 2 (Vlaanderen 3,6)

Kinderarmoede

- Effecten op de ontwikkeling van het kind
- Invloed op de plaats in de samenleving als volwassene
- Economische gevolgen: kosten van remediërende maatregelen
- OESO: “per geïnvesteerde euro een terugverdieneffect op termijn van 2 tot 7 euro”

OCMW Heusden-Zolder, dienstverlening

- Sociale dienst: basiswerking, schuldbemiddeling, asielzoekers, trajectbegeleiding, lokaal cliëntoverleg, groepswerking...
- Thuiszorgdiensten: gezinszorg, poetsdienst, dagverzorgingscentrum, zorgenoverleg,...
- Buitenschoolse kinderopvang: in elk kerkdorp

OCMW Heusden-Zolder: basisprincipes

- OCMW voor iedereen, maar speciale focus op kansarmen en meest zorgbehoevenden
- Werken op maat
- Empowerment
- Samenwerking
- Integraal werken
- Participatie van de cliënt

Specifiek beleid ikv kinderarmoede: verschillende methodieken

- Drempelverlagend werken (naar hulpverlening, socio-culturele initiatieven,...)
- Wachtlijstenbeheer van dienst- en hulpverlening
- Financiële impulsen geven aan gezinnen
- Bijkomend aanbod creëren, maar ook inclusief werken
- Huisbezoeken

Specifiek beleid ikv kinderarmoede: verschillende methodieken

- Versterkend werken van de cliënt, empowerment
- Individueel + groepsgericht
- Cliënten laten participeren
- Overleg en afstemming tussen verschillende partners
- Soms heel kleine initiatieven
- Contacten met de 4-de wereldbeweging

Enkele concrete acties

- Oudergroepje
- Gezinszorg in kansarme gezinnen
- Kind in Nood (CGG West-Limburg)
- Ikaros (Daidalos vzw)
- Netwerkteam (integrale jeugdhulp)
- Lokale dienst buurtgerichte kinderopvang
- Socio-culturele participatie en kinderfonds
- Lokaal cliëntoverleg
- ...

Oudergroepje

- Met middelen vanuit de P.O.D. Maatschappelijke Integratie (omzendbrief 30/6/2010)
- 10-tal ouders komen op regelmatige tijdstippen samen
- Onder deskundige begeleiding (2 begeleiders)
- Combinatie van thema-gericht werken, maar steeds inbreng vanuit de dagelijkse leefwereld
- In groepsverband empowerend werken

Oudergroepje

- Platform bieden van ervaringsuitwisseling
- Erkenning en herkenning
- Steunfiguren
- Opbouw van een sociaal netwerk
- In een veilige omgeving kunnen spreken over twijfels, negatieve en positieve ervaringen
- De cliënten voelen zich niet geïsoleerd
- Positieve feedback doet groeien

Gezinszorg in kansarme gezinnen

- Polyvalent verzorgenden worden ingeschakeld in kansarme gezinnen
- Intense samenwerking tussen de sociale dienst en de thuiszorgdienst van ons OCMW
- Focus op het versterken en aanleren van vaardigheden
- Niet overnemen van het huishouden, maar samen-doen
- Meer dan de klassieke huishoudelijke taken: ook kleine opvoedingstips, klasseren briefwisseling en facturen, stimuleren tot socio-culturele participatie, structuur aanleren
- Voorbeeldfunctie van verzorgende naar de kinderen

Gezinszorg in kansarme gezinnen

- Verzorgenden zijn opgeleid en worden ondersteund via supervisie en intervisie
- Maandelijks huisbezoek door de maatschappelijk werker, samen met verzorgende. Opmaak concrete doelstellingen en opvolging afspraken
- Beperkt in de tijd
- Steeds toepassing van sociaal tarief

Kind in Nood

- Samenwerkingsovereenkomst met het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) West-Limburg, evenals enkele buurgemeentes
- Kinderen en jongeren 0 – 21 jaar uit kansarme gezinnen
- Ernstige psychosociale of psychiatrische problemen vertonen of duidelijk risico lopen op de ontwikkeling hiervan
- Begeleiding door kinderpsycholoog

Kind in Nood

- Specifieke accenten in de werking:
  - Actieve opstelling in de toeleiding van cliënten
  - Samenwerking
  - Snel opstarten van de hulpverlening (geen wachtlijst)
  - Huisbezoeken zijn mogelijk
  - Inspelen op crisissituaties
  - Individuele en groepsbegeleiding

Ikaros

- Samenwerkingsovereenkomst met Daidalos vzw
- Bij (dreigende) crisis: intensieve gezinsbegeleiding bij ernstige opvoedingsproblemen, gecombineerd met een ernstige schoolproblematiek
- Begeleiding van jongeren en ouders
- Gedurende 7 weken
- Prioritaire doelgroep: kansarme, allochtone en multi-problem gezinnen
- Ingebed in een professioneel team

Ikaros

- Samen zoeken naar oplossingen en veranderingen om de school- en thuiscrisis aan te pakken
- Problematiek kaderen binnen bredere context
- Technieken en vaardigheden aanleren
- Praktische hulp aanbieden
- Overleg met scholen, diensten,...
- Erg intensief: 25-tal huisbezoeken
- Nazorg is mogelijk

Netwerkteam integrale jeugdhulp

- Maandelijks overleg
- Onder coördinatie van het OCMW
- Doelstelling:
  - Intervisie
  - Stilstaan bij thema's
  - Onderlinge afstemming van hulpverlening
  - Doorverwijzing van cliënteel
  - Samenwerking optimaliseren
  - Signaleren van knelpunten aan overheden

Netwerkteam integrale jeugdhulp

- Partners:
  - OCMW
  - CAW Sonar, afdeling Relatie en Welzijn
  - CGG West-Limburg (Kind in Nood)
  - Kind en Gezin
  - CLB's (centrum voor leerlingenbegeleiding)
  - Slachtofferbejegenaar politie
  - Sociale dienst ziekenhuis
  - Dagcentrum kinderen en jongeren
  - Centrum voor alcohol- en andere drugproblemen (CAD vzw)
  - Huisarts

Lokale dienst buurtgerichte kinderopvang

- Erkenning door Kind en Gezin (Besluit Vlaamse regering 09/5/2008)
- Ingebed in de werking van onze buitenschoolse kinderopvang (voor- en naschools, woensdagnamiddag en vakantie)
- Kleuter- en lagere schoolkinderen
- Sociale functie van de kinderopvang
- Aanwerving doelgroepmedewerkers

Lokale dienst buurtgerichte kinderopvang

- Toegankelijke en laagdrempelige kinderopvang, wegwerken drempels naar kinderopvang
- Respect voor diversiteit
- Gebruik door kwetsbare gezinnen bevorderen
- Buurtgerichte inbedding
- Participatie van de doelgroep
- Ouders erkennen in hun ouderrol

Socio-culturele participatie

- Koninklijk besluit houdende de maatregelen ter bevordering van de maatschappelijke participatie en de culturele en sportieve ontplooiing van de gebruikers van de dienstverlening van de OCMW's
- Toeleiding naar socio-culturele sector
- Maar ook kleine initiatieven zoals een sinterklaasfeest voor kinderen van het OCMW-clïenteel

Lokaal cliëntoverleg

- Case-gebonden overleg in aanwezigheid van de cliënt en betrokken hulpverleners
- Cliënt staat centraal
- Grondige voorbereiding met cliënt
- Een spilfiguur wordt aangeduid
- Afstemming van de hulpverlening, vanuit wensen en noden van de cliënt
- Stilstaan bij alle levensdomeinen
- Gecoördineerd door het OCMW, een deskundige begeleider
- Komen tot concrete afspraken en doelen
- Sinds kort ook in aanwezigheid van jongeren, jongere staat centraal

Lokaal sociaal beleid

- Samenwerking en afstemming met het gemeentebestuur en andere partners, in volgende werkingen:
  - Flankerend onderwijsbeleid
  - LOP-werking (lokale overlegplatforms van het basis en het secundair onderwijs)
  - Specifieke groepswerking
  - Ondersteuning van de kleuter- en basisscholen
  - Opvoedingswinkel
  - Spelothek
  - Wijkwerking
  - ...